

BØRNEHAVEN VEJLEN

**PÆDAGOGISK LÆREPLAN - DEN INTEGREREDE
INSTITUTION VEJLEN 2023**

RAPPORTEN ER HENTET: 20-03-2023
LANGELAND KOMMUNE

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	6
2.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
2.2	Pædagogisk læringsmiljø	9
2.3	Samarbejde med forældre om børns læring	10
2.4	Børn i udsatte positioner	11
2.5	Sammenhæng til børnehaveklassen	12
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	14
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	14
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	15
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	17
4.1	Alsidig personlig udvikling	17
4.2	Social udvikling	19
4.3	Kommunikation og sprog	21
4.4	Krop, sanser og bevægelse	23
4.5	Natur, udeliv og science	25
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	27
5	EVALUERINGSKULTUR	29
5.1	Evalueringskultur	29
5.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	30
6	UDVIKLINGSPLANER	31

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddets pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

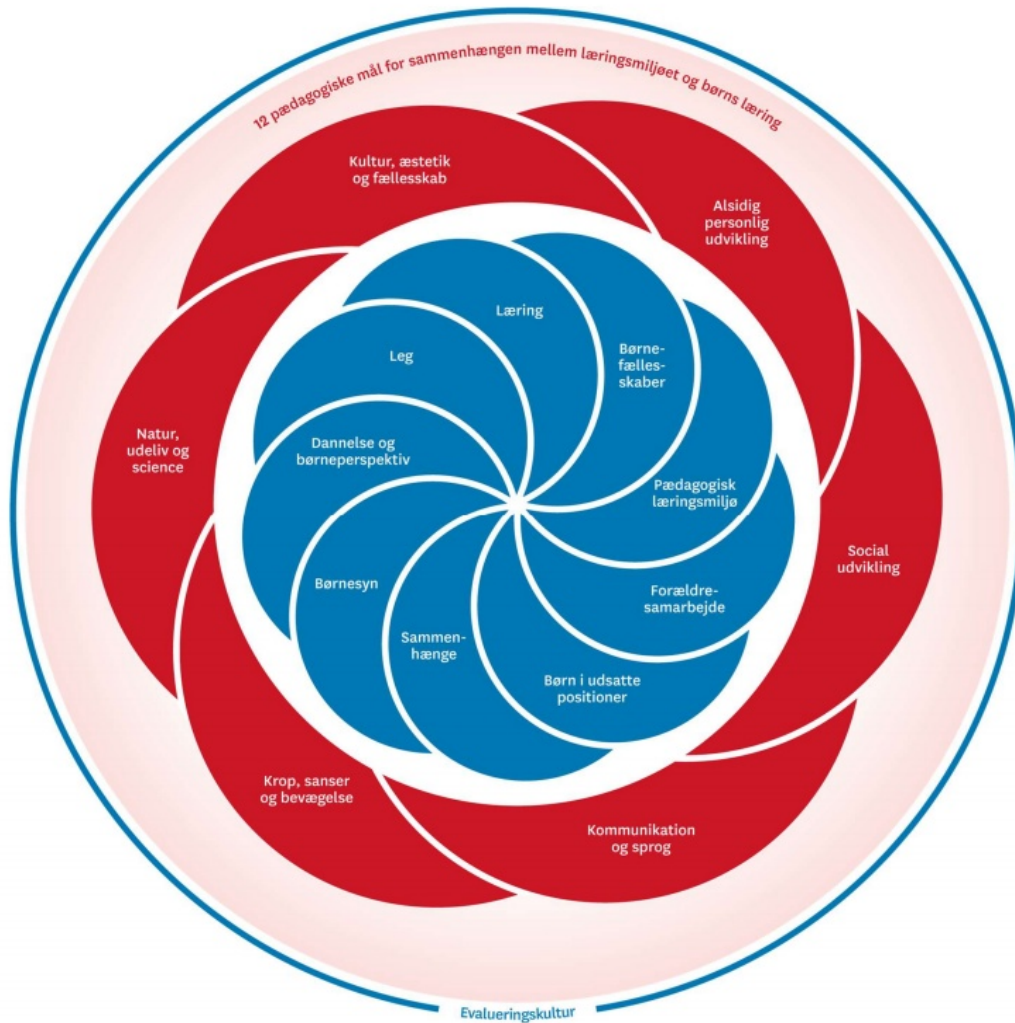
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Velkommen til den integrerede institution Vejlen.

Den integrerede institution Vejlen er en afdeling af Midtlangeland Dagtilbud, som, udover 3 børnehaver, består af dagpleje og vuggestue.

Vuggestuen modtager børn op til 3 år, mens børnehaven modtager børn i alderen fra 3 år og frem til skolestart. Der er plads til 16 vuggestuebørn og 60 børnehalebørn.

Med udgangspunkt i alle børns ret til deltagelse i inkluderende børnefællesskaber, tager den pædagogiske hverdag sit afsæt i social inklusion og anerkendende tilgang.

I praksis betyder dette, at der i perioder købes personale ind til løsning af en given specialopgave.

Institutionen ligger centralt i Rudkøbing, og det er let at komme til og fra institutionen, uanset man er gående eller kørende.

Børnene er delt i tre huse. En vuggestue samt to huse for børnehalebørn.

Når vi indretter gør vi os umage med at tage højde for børnenes forskellige behov. Ligeledes på de to legepladser arbejdes der med, at skabe gode muligheder for fællesskabsopbyggende aktivitet og leg.

Børn og voksne er opdelt i forskellige grupper gennem ugen, der understøtter børnenes muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vores nærmeste nabo er naturområdet Rudkøbing Vejle, hvorfra vi har snuppet vores navn. Vi bor med udsigt til skov og græssende kreaturer på engen.

Vi vil gerne kendes som et sted, hvor vi gør brug af de muligheder vores placering giver os, med natur og kultur lige rundt om os.

Vores Skovhus i Fredskoven, giver os mulighed for at bruge skoven hele året. Grupper af børn er i skoven på faste ugedage. Derved kan vi planlægge og bibringe dem noget af det de skal tilegne sig, men på en anderledes og inspirerende måde.

Og så gør vi naturligvis også gerne brug af biograf, bibliotek og andre kulturinstitutioner i vores nærmiljø.

Dagtilbuddets pædagogiske afsæt

Midtlangeland Dagtilbuds pædagogiske arbejde tager sit afsæt i, at alle børn har krav på en hverdag, hvor alle børn er en del af et betydningsfuldt fællesskab.

Der skal gives plads til forskellighed, udfordring og udvikling.

I hverdagen gives hvert barn mulighed for at udvikle kreative evner, selvstændighed, sociale kompetencer og motorik.

Vi arbejder i balancen mellem selvværd og selvtillid.

Vores opgave er derfor at skabe rammer for barnet, så medbestemmelse bliver mulig, leg og læring kan opstå og venskaber trives.

Og målet er, i samarbejde med forældrene, at skabe helhed for barnet, så udvikling kan finde sted.

Dagtilbuddets værdier

Midtlangeland Dagtilbuds overordnede værdigrundlag tager sit afsæt i, at alle børn har ret til deltagelse i inkluderende børnefællesskaber, med plads til forskellighed. Det betyder, vi i hverdagen har fokus på inklusion og relationer, og på de rammer og kontekster, der betinger barnets trivsel. Samtidig arbejdes der ud fra en anerkendende tilgang. Denne tilgang betinger relationerne til både børn, forældre og hinanden. Og med en forankret viden om, at både børn og voksne, gør det så godt de kan.

Vi prioriterer, at barnet er medspiller i egen udviklingsproces. Det betyder, at medarbejderen har ansvar for at være opmærksom på hvor barnet er i sin udviklingsproces, for at kunne guide videre til næste udviklingstrin. Vi er opmærksomme på, at tryk, ro, tid til fordybelse, opmærksomhed og selvværd er basale elementer, og samtidig en væsentlig forudsætning for at læring kan finde sted.

For at støtte bedst op om barnets læring og udvikling, må vores hverdag bygge på bestemte måder at være sammen på. Vi har valgt, at fællesskab, relation og anerkendelse, er gennemgående værdier i dagtilbuddet.

Værdier der er ledetråde i vores samvær med hinanden i hverdagen.

Det er vigtigt for os, at vi tilgodeser det enkelte barns behov og anerkender, at børn ikke er ens. Derfor tilrettelægges der aktiviteter, hvor der er plads til forskellighed, og hvor alle børn oplever deltagelsesmuligheder i fællesskabet. Det betyder, at der arbejdes ud fra det enkelte barns nærmeste udviklingszone.

2 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

2.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn, dannelse og børneperspektiver.

Det at være barn har værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes alene for at være til.

Børn har ret til at indgå i betydningsfulde fællesskaber, og den pædagogiske planlægning skal understøtte dette. Børns forskellighed retter opmærksomhed på, at alle ikke kan behandles ens, men derimod tilbydes noget forskelligt, afhængig af hver enkelts udviklingsniveau.

Børn skal opleve at have indflydelse på udformning af dagligdagen og de aktiviteter der tilbydes. Det pædagogiske personale har en opgave i at invitere barnet ind i denne planlægning.

Børns perspektiver og interesser indfanges igennem det de fortæller, og det de viser os.

I pædagogiske samlinger og i samtaler under måltidet spørges og lyttes. Dialogen skaber grobund for refleksioner, som ofte vil kræve uddybning.

Den daglige nære relation til barnet, giver gode muligheder for observationer af hvor barnet er i sin udvikling, og hvordan medarbejderne bedst kan understøtte både trivsel og læring.

Børns fortællinger om oplevelser understøttes ved, at medarbejderen viser interesse for fortællingen. Fortællingen understøttes ved at have dialog om emnet, ved at stille nysgerrige spørgsmål til det børnene fortæller.

Børnene medinddrages også i planlægningen af hvor ugens tur skal gå hen, og hvad der skal ske undervejs.

Ved inddragelse af børnenes egne idéer observeres bedre trivsel, ligesom børnene oplever sig som betydningsfulde.

I gennem aktivitetsplaner med skiftende aktivitetsformer, er der fokus på at opdele børnene ud fra alder, udviklingstrin og læringsforståelse. Vi har fokus på alle børn i aktiviteterne og i hverdagsrutinerne, og deler ofte børnene ud i mindre aktivitetsgrupper, for at øge udbyttet for den enkelte.

I den pædagogiske planlægning arbejdes med systematisk opfølgning ud fra en SMTTE-model, hvor der både fokuseres på børnenes deltagelsesmuligheder og på børnenes egne udsagn om udbyttet.

Evalueringen af aktiviteterne indgår som fast rutine på medarbejdermøder, som input til den faglige dialog.

Vi har til opgave at bringe børnenes perspektiver i spil i alle sammenhænge. Og også i planlægningen af læringsmiljøer, aktiviteter og i hverdagsrutiner.

Børnenes perspektiver er med til at kvalificere det pædagogiske læringsmiljø, så det løbende kan tilpasses og understøtte alle børns læring.

Kendetegnende for den Integreerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi møder børnene forskelligt afhængig af deres alder.
- Vi afstemmer krav og forventninger til barnet i forhold deres alder (nærmeste udviklingszone)
- Vores nøgleord i tilgangen til barnet, er omsorg, nærvær og tryghed, hvilket er gennemgående i alle sammenhænge gennem dagen
- Vi giver ro til leg og fordybelse i hverdagen, og har fokus på at mindske afbrydelser
- Vi tilrettelægger hverdagen, så den giver plads til både fri leg og planlagte aktiviteter
- Vi har fokus på både rolig ankomst om morgenen og rolig afsked om eftermiddagen
- Vi lægger vægt på inspirerende indretning, udendørs som indendørs
- Vi prioriterer, at de voksne er tilgængelige for børnene, og fordeler sig i forhold til hvor børnene er
- Vi har en holdning til, at børnene skal føle sig nyttige
- Vi prioriterer at medinddrage børnene i beslutninger ved de daglige samlinger. Dette understøttes ved at afholde jævnlige "børnemøder"
- Vi voksne lægger vægt på at være i nuet, og søger at forstå børnenes hensigter – se, høre og forstå
- Vi møder børnene positivt og på en anerkende måde, så børnene føler sig værdifulde.
- Vi guider børnene til at tro på egen kunnen og skaber tryghed når noget bliver utrygt når egen kunnen afprøve

Leg

Legen har en værdi i sig selv, og er en gennemgående del af hverdagen i vores dagtilbud.

Leg er barnets vigtigste virksomhed, har mange forskellige udtryk og skifter udseende efterhånden som den udvikler sig.

De voksne har til opgave at understøtte legen på forskellig vis. Nogle gange har barnet behov for at blive støttet og guidet i legen, andre gange behov for ydre styring gennem rammesætning.

En af metoderne til at understøtte barnets leg og fantasi, er gennem de voksnes deltagelse og nærvær.

Læringsmiljøet skal give barnet mulighed for at fordybe sig i legene. Både fysiske lege, stille lege, fordybelses lege og rollelege.

Det er igennem legen, at relationer dyrkes og styrkes. De voksne har til opgave guide og understøtte de børn, som har svært ved at finde ind i legefællesskabet. Børnene skal gives redskaber til at byde ind i legen.

Lige så vigtigt er det, at et barn der afviser andre børn, skal gives redskaber og gives mulighed for at se værdien i andre børns deltagelse i legen.

Når de voksne selv er deltagende i legen, understøttes barnets rolle og position i legen.

Barnets legeudvikling understøttes bedst ved at den voksne går foran, ved siden af eller bagved barnet i legen, afhængig af barnets behov.

Vi observerer barnets leg for at undersøge om barnet udvikler sig i legerelationen, ligesom observationerne bidrager til refleksion over legen, og den læring legen indeholder.

Kendetegnende for Integreerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi har en holdning til, at legen er indgangen til fællesskabet
- Vi hjælper i legen, og gør børnene vigtige i legen
- Vi følger og understøtter børnenes leg og interesser
- Vi accepterer risikofyldte lege, som er udviklende for barnet, og tilbyder vores hjælp ved at gå med i legen
- Vi medvirker til at styrke børnenes relationer ved at rammesætte legen og støtte op om de forskellige legegrupper
- Vi understøtter legen ved at deltage i legen, og udviser lydhørhed overfor legens udvikling
- Vi rammesætter legemiljøer ved hjælp af fysisk zoneinddeling, med fokus på fordybelsesvoksne i indercirklen og fri leg i ydercirklen
- Vi ser, at legen medvirker til, at børnene øver og lærer selvforvaltning
- Vi ser nødvendigheden af gode og differentierede legemiljøer, så alle børn kan finde plads

Læring

Læring skal forstås bredt, og læring sker i en vekselvirkning mellem børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutinesituationer.

Det er derfor i fokus, at der er læring og læringsprocesser igennem hele dagen, og i alle former for aktiviteter, leg og rutiner.

Læringsprocesserne skal være procesorienterede fremfor produktorienterede, og barnet skal gives mulighed for at udforske i læringsprocessen, ved selv at være aktiv og undersøgende.

Der er opmærksomhed omkring, at der også er læring i at begå fejl undervejs i processen.

Den systematiske tilgang gør, at vi ved hvad vi gør, når vi planlægger, hvorfor vi gør det, og hvad børnene skal tilegne sig – hvilket udbytte situationerne kan bidrage med.

Læring er en fortsat udviklingsproces. Alle børn er forskellige. Alle børn har forskellige måder at lære på. Og alle børn har forskellige tempi at lære i.

Det betyder, at læring ikke er en fast defineret størrelse, der kan lægges ned over et bestemt barn, eller en bestemt gruppe af børn, på et bestemt tidspunkt.

Læring sker i et kontinuerligt forløb, der inddrager det hele barn, i forhold til dets sanser, dets kompetencer og dets personlige udvikling.

Det betyder, at barnet kontinuerligt skal gives mulighed for at udvikle sine kompetencer. At barnet skal udvikle sin personlighed, sin motorik, sin nysgerrighed, sine kreative og selvstændige sider, samtidig med at sociale færdigheder trænes.

Læringsmiljøet skal give barnet mulighed for, alene og i samspil med andre børn – at kunne, at udtrykke, at opleve, at nyde, at yde, at forstå, at erfare.

Læringen i dagtilbuddet, sker derfor i en vekselvirkning mellem leg, barnets egne spontane oplevelser, rutiner og voksertilrettelagte aktiviteter.

Læringsprocessen sker i kommunikationen mellem voksen og barn.

I den daglige planlægning indarbejdes læreplanstemaerne i helhed gennem hele dagen. Der fokuseres altså ikke på et enkelt tema af gangen, når aktiviteter planlægges.

I perioder kan der være behov for, at der er særligt fokus på eksempelvis sprogtilegnelse. Temaet vil her fungere som overskrift i den pædagogiske planlægning, og altså have et skærpet fokus.

I planlægningen lægges der ydermere vægt på, at der skal være et deltagerperspektiv ud fra det enkelte barns deltagelsesmuligheder, ligesom aktiviteten skal understøtte børnefællesskabet.

Kendetegnende for Integreerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi har fokus på udbyttet af aktiviteter, og på at læring er afhængig af mulighed for ro til fordybelse
- Vi sikrer plads, både til rolige aktiviteter og til fysisk udfoldelse
- Vi tilbyder forskelligt for at understøtte alders- og udviklingsdifferentiering
- Vi følger det børnene er optagede af i leg og aktivitet
- Vi lægger fokus på processen fremfor produktet, idet læring blandt andet sker gennem erfaringer
- Vi tilrettelægger aktiviteterne med afsæt i turtagning og fællesskaber
- Vi prioriterer praktiske gøremål og rutinesituationer som en vigtig del af det at tilegne sig læring og selvhjulpethed
- Vi ved at systematisk planlægning af hverdag og aktiviteter understøtter læringsudbyttet
- Vi har en opmærksomhed på at processen er vigtigere end produktet i aktiviteter.

Børnefællesskaber

Vores pædagogik tager afsæt i alle børns ret til deltagelse i inkluderende børnefællesskaber.

For at sikre, at alle børn har deltagelses muligheder i børnefællesskabet, har de voksne til opgave at tilpasse aktiviteter og læringsmiljøer løbende.

Der er fokus på, at læringsmiljøer understøtter børn i forskellig alder. Der arbejdes ud fra det enkelte barns nærmeste udviklingszone, og ud fra at børnene skal kunne mestre niveauer i børnelivet.

Jævnlig refleksion i medarbejdergruppen over egen praksis underbygger en praksis, der tilpasses børnenes forskellighed.

Børn er forskellige og har derfor også forskellige tilgange til deltagelse.

I den pædagogiske praksis skabes der rum for at børnene kan skabe relation og venskab på tværs af alder, kultur og køn.

Forældre har også her medansvar, og har til opgave, at bidrage til relations dannelsen og fællesskaberne i det omfang de har mulighed for at indbyde til legeaftaler, og medvirke til en anerkendende kommunikation derhjemme om alle andre familier i dagtilbuddet.

Kendetegnende for Integreerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi er optaget af at hjælpe børnene ind i, (og ud af) børnefællesskaberne
- Vi har, gennem den praktiske inklusion, øget vores fokus på værdien i børnefællesskaberne
- Vi har opmærksomhed på både børnevalgte og voksenbestemte fællesskaber
- Vi bemærker når børn hjælper børn, hvilket bekræfter os i, at vi har til opgave at medvirke til gode rammer for samspillet
- Vi lægger vægt på et trygt børnemiljø, da det erfaringsmæssigt skaber grobund for, og mod på, fællesskab og relations dannelse
- Vi er behjælpelige med at etablere legeaftaler i fritiden
- Vi er opmærksomme på, at gruppesammensætninger og nødvendige justeringer i konteksten, er afgørende for samspillet i børnegruppen og tilgangen til fællesskabet

- Vi tilskynder, at børnene gør erfaringer med egne og andres grænser

2.2 Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø har et særligt fokus, og skal danne en ramme, som giver mening for børnene og mulighed for fordybelse og udvikling.

I hverdagen præsenteres børnene for en vekselvirkning mellem planlagte aktiviteter, hverdagsrutiner og leg med og uden deltagelse af voksne.

Læringsmiljøernes placering er ofte afgørende for om leg opstår. Om læringsmiljøerne understøtter legen, bliver tydelig, når børnene udnytter dem.

Bruger børnene ikke vores læringsmiljøer i legen, reflekteres over læringsmiljøet i medarbejdergruppen, og læringsmiljøet tilpasses i forhold til hvad evalueringen viser os.

Den pædagogiske planlægning sker i medarbejdergruppen.

I de forskellige teams planlægges emner til daglige aktiviteter, hvilke læringsmål vi ønsker af aktiviteten, hvordan temaet understøtter barnets læring i en legende tilgang, hvordan vi får bragt et børneperspektiv ind i aktiviteten. Alt sammen med blik for læreplanstemaerne, så planlægningen understøtter børnenes deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet.

Det forventes at medarbejderne arbejder systematisk med planlægningen.

Hverdagsrutiner indeholder et stort lærings- og fællesskabspotentiale, og et udtryk for den læring der ligger lige for fødderne af os.

Det er de enkle situationer, som eksempelvis af- og påklædning i garderoben og forberedelse til måltidet, som danner ramme om læringsmiljøet.

Det er her hvor barnet og den voksne er sammen om noget, og hvor den voksne både giver tid og plads til samtale.

Hverdagsrutinerne medvirker ved at skabe læringsmiljøer. Læringsmiljøer som giver mening for børnene idet de tager afsæt i den situation man er i. Derfor sætter vi fokus på at læringsmålene i hverdagsrutinerne er i harmoni med, hvad børnene er i gang med at lære.

Nærværende voksne er afgørende for barnets udbytte, og for pædagogisk tilbud af høj kvalitet.

Vores læringsmiljø skal favne bredt og tage afsæt i børnenes interesser og lege. I legene opstår lærings- og udviklingsmuligheder, som er med til at understøtte det enkelte barns deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet.

De voksne understøtter legen og deltager på forskellig vis ved at tilpasse læringsmiljøet i forhold til børnenes interesser, så læringsmiljøet bidrager til legen med nyt stof.

Kendetegnende for Integrerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi lægger vægt på, at børnene møder et inspirerende hus, der indbyder til leg, og er fordelt på forskellige stationer (lege- og læringsmiljøer)
- Vi indretter læringsmiljøet, så børnene har adgang til materialer, de selv kan håndtere, mens andre materialer bringes i anvendelse ved planlagte aktiviteter
- Vi lægger legetøj til side, finder andet frem, og bytter jævnligt ud, så børnenes nysgerrighed til stadighed kan pirres
- Vores indretning af læringsmiljøet tager højde for, at der både er rum til aktivitet og rum til fordybelse
- Vores lege- og læringsmiljøer inspirerer til læring hele dagen, og skal inspirere til både relationsdannelse, praktisk læring, sansning og selvhjulpenhed

- Vores lege- og læringsmiljøer skal inspirere både snævert og bredt, så de både passer til børnenes forskellige alder, samt deres forskellige personligheder og interesser
- Vi har opmærksomhedspunkt på tilpasning af udemiljøet - det betyder at vi i 2023 vil anligge fokus her.

2.3 Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Dagtilbuddet har ansvar for et velfungerende og konstruktivt samarbejde med barnets primære omsorgspersoner – forældrene.

Samarbejdet centrerer sig om både barnets og børnegruppens trivsel og læring, på tværs af hjem og dagtilbud. Overbevisning en er, at forældresamarbejdet, og forældrenes italesættelse af inkluderende læringsmiljøer og børnefællesskaber overfor deres eget barn, er af afgørende betydning, hvis det skal lykkes med at sikre barnets mulighed for deltagelse i fællesskabet.

I hverdagen understøttes det ligeværdige forældresamarbejde af en anerkendende dialog og erfaringsudveksling om barnets og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Her er fokus på at udarbejde pædagogisk dokumentation, hvor aktiviteter og læringsmål beskrives. Dette fremvises via nyhedsbrev, aktivitetskalender, på info tavler eller via fotos med en tekst om aktiviteten og læringsmålene.

Forældre tilbydes jævnlige samtaler om deres barn. Både i forbindelse med indskrivning og opstart, undervejs gennem barnets tid i afdelingen, samt i forbindelse med overgangen til det næste tilbud. Samtalerne understøttes digitalt af værktøjerne sprogscreening, dialogprofil, og overgangsbeskrivelse i Hjernen og Hjertet.

Samtalerne kan sættes i værk både på forældrenes og dagtilbuddets opfordring.

Desuden skabes rum for forældrenes deltagelse, hvor forældre og medarbejdere får

- Øje for hinanden
- Mulighed for at snakke mere med hinanden, end om hinanden
- Mulighed for at bidrage til det fælles samarbejde om barnet og de børnefællesskaber det indgår i
- Mulighed for sammen at reflektere og analysere barnets udfordringer

Åbenhed, lydhørhed og tillid bliver her centralt. Og i en anerkendende tilgang, må fokus for samarbejdet blive barnets styrker og kompetencer, fremfor fejlfinding.

Der afholdes årligt forældremøde, samt kvartalsvise møder i afdelingernes lokale Forældreråd. Her fokussættes børnenes hverdag, og forældrene får her indblik i hvilke læringsmiljøer der arbejdes med, og hvilke læringsmål der er i fokus i læringsmiljøet.

I konteksten ”Åben dagtilbud” drøfter Forældreråd og -bestyrelse om, og hvordan, forældrenes kompetencer kan bringes i spil i dagtilbuddet.

Med baggrund i den feedback vi modtager fra forældregruppen, er det vores oplevelse, at forældrene generelt set har tillid til os, tør give deres mening til kende, og oplever samarbejdet som konstruktivt og fremadrettet.

At forældrene efterspørger guidning og vejledning i forhold til forskellige problemstillinger, er med til at underbygge denne antagelse.

Kendetegnende for Integreerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi arbejder efter en struktur og systematik omkring barnets opstart, med henblik på at understøtte gensidig forventningsafstemning
- Vi giver forældrene en velkomstfolder med oplysninger om vuggestuen eller børnehaven, når de inviteres ind til et indskrivningsmøde. Ved indskrivningsmødet, fortæller forældrene om barnet, dets vaner, rutiner, allergier med mere, og hvor vi fortæller hvad forældrene kan forvente af hverdagen i vuggestuen eller i børnehaven

- Vi taler åbent og lægger op til dialog og prioriterer daglig kontakt med forældrene i hente- og bringesituationerne, og fortæller om barnets gode som dårlige oplevelser og hændelser
- Vi planlægger aktiviteter, og hænger månedsplaner fra alle grupper på infotavlen, så forældrene kan orientere sig og kan spørge ind. Vi benytter AULA, da platformen bidrager til kommunikation
- Vi samarbejder om barnets trivsel og udvikling, og lægger i fællesskab udviklingsmål for barnet.
- Vi inviterer forældrene til at bidrage med deres kvalifikationer (åben dagtilbud)
- Vi anerkender forskelligheden i barnets miljø, hjemme og i institutionen (konteksten)
- Vi værdsætter, at kunne bidrage med noget forskelligt, til gavn for barnets udvikling

2.4 Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Howdan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Det pædagogiske læringsmiljø, der tilbydes børn i udsatte positioner, adskiller sig ikke fra det alle børn tilbydes. Nemlig alle børns ret til deltagelse i inkluderende børnefællesskaber.

Den pædagogiske tilgang tager sit afsæt i inklusion og en anerkendende tilgang, med fokus på børneperspektiv og børnefællesskab.

Barnet i en udsat position har oftere brug for vedholdende guidning, forudsigelighed og et differentieret læringsmiljø for at understøtte barnets udviklingspotentiale.

I arbejdet med børn i udsatte positioner:

- Sættes der tidligt ind, hvis der er ubalance i barnets trivsel eller udvikling
- Tager pædagogikken afsæt i barnets nærmeste udviklingszone,
- Arbejdes der efter behov i mindre børnegrupper
- Inddrages forældrene i alle processer omkring barnet
- Er justering af læringsmiljøet afgørende for det enkelte barns trivsel og udviklingsmuligheder og for børnegruppen som helhed
- Understøtter jævnlig refleksion over egen praksis, en tilpasning af læringsmiljøet, så det afstemmes til den for forskellighed barnet udviser.
- Arbejdes der efter handleplaner, der løbende aktualiseres og tilpasses

Der er etableret formaliserede tværfaglige fora i og omkring dagtilbuddet. Her gives mulighed for sparring hos andre fagprofessionelle omkring de rammer og den pædagogik barnet tilbydes. Forældrene er altid inddraget i disse processer.

Kendetegnende for Integreerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi retter vores pædagogiske opmærksomhed på, at det at være i en udsat position har forskellige udtryk
- Vi er opmærksomme, har konstant bevågenhed, og kender nødvendigheden af at være et skridt foran, og have øje for de små fremskridt
- Vi skaber balance mellem positioneringen for den enkelte, alene og i fællesskabet, i respekt for forskellige deltagelsesmuligheder det giver
- Vi giver plads til pædagogisk refleksion for at kvalificere den pædagogiske tilgang, og for at undgå at fastholde barnet i en udsat position
- Vi etablerer genkendelige strukturer, som barnet kan orientere sig i, idet vi ved struktur og forudsigelighed er afgørende for barnets udvikling
- Vi har fokus på at tage afsæt i barnets nærmeste udviklingszone, ved at gå foran, ved siden af og bagved barnet, afhængig af barnets position i fællesskabet

2.5 Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Langeland Kommune starter børnene i forårs-SFO 1. april. De fleste børn starter børnehaveklassen på Ørstedskolen. Færre på fri- eller privatskole.

På det overordnede plan er det dagtilbuddets opgave at skabe en rød tråd i de mange overgange i førskolebarnets liv. Fra hjem til dagpleje/vuggestue, børnehave og til skole, samt de tilbagevendende daglige overgange både morgen og eftermiddag.

På samme måde er det børnehavens opgave at tilrettelægge et læringsmiljø for de ældste børn, så de oplever der er sammenhæng mellem børnehave og indskoling. Det bliver afgørende for hvordan barnet oplever starten i børnehaveklassen.

Nyeste forskning viser, at der er fordele ved at have fokus på kontinuitetsprocesser i stedet for overgange og overgangspædagogik. Forskningen viser, at når barnet skal fra børnehave til skole, er det bedre at have fokus på kontinuitet, så nogle af de ting, barnet har beskæftiget sig med i børnehaven, også går igen i skolen.

Overgangspædagogikken skal altså ikke have fokus på førskole-aktiviteter, men derimod genkendelighed for børnene, så kendte aktiviteter og lege kan føres videre.

Der er på forskellig vis indarbejdet en systematisk struktur, som sikrer, at viden om barnets trivsel og udvikling afdækkes allerede i maj måned, året før planlagt skolestart. (Her afdækkes barnets udviklingsniveau ligesom barnets skoleparathed vurderes). Eventuelle udfordringer drøftes med barnets forældre, og der lægges fælles handlingsmål.

Fra april er de største børn samlet 3 gange om ugen omkring planlagte og strukturerede aktiviteter. Aktiviteterne tager afsæt i årshjulets læreplanstemaer.

Det pædagogiske læringsmiljø har fokus på relationsdannelse, nysgerrighed, robusthed og selvhjulpethed. Ligesom fokus på turtagning og udsættelse af egne behov, samt det at være en god kammerat, er centralt.

Forberedelse, information og forventningsafstemning er vigtige ingredienser i at understøtte den gode overgang og start på det nye og uprøvede.

For at understøtte kendskabet til det børnene kommer fra, til det de kommer til, besøger forårs-SFO'ens medarbejdere børnehaven og de ældste børn besøger skolen.

Forældrene inddrages på forskellig vis i overgangsprocesserne, med henblik på at ruste børnene bedst muligt, i forhold til det forestående skift.

Kendetegnende for Integreerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi besøger skolen, forud for barnets start i forårs-SFO
- Vi inviterer forældrene til forberedende møder om skolestart
- Vi arbejder med pædagogisk dokumentation i et fælles digitalt system "Hjernen og Hjertet", for at sikre at viden følger barnet
- Vi forbereder børnene på det kommende skoleliv, gennem samtaler om hvad det er de vil møde, hvad der er kendt og taler om hvilke tanker børnene gør sig
- Forud for start i forårs-SFO, mødes børnene på tværs af afdelingerne til fælles aktivitet og forberedelse til nye gruppetilhørsforhold

- Vi inviterer til møde med forældre om overgang til skole, for at sikre, at relevant viden følger barnet fra børnehaven og til skole
- Vi afholder faglige møder med forårs-SFO'ens medarbejdere, hvor relevant viden om barnet deles
- Vores fælles ledelsesteam i dagtilbuddet, understøtter den røde tråd gennem dagtilbuddet
- Vi samarbejder med forældreråd og -bestyrelse om sammenhæng i overgangene
- Der er udarbejdet en systematisk

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Inddragelse af lokalsamfundet

I konteksten Åben Dagtilbud arbejdes der med at opsøge lokale aktivitetstilbud, og der arbejdes på forskellig vis hermed i afdelingerne, afhængig af om tilbuddene skal målrettes det 1-årige eller 5-årige barn.

I hverdagen samarbejdes om den pædagogiske læreplan på et praktisk plan.

Det kan eksempelvis give sig til udtryk i, at en gruppe børn besøger en forældres arbejdsplads, eller en forælder deltager i planlagte aktiviteter med eget input. Vores erfaringer er foreløbig begrænsede.

I afdelingerne er der en on going proces i at afsøge, hvordan vi kan inddrage lokale samarbejdspartnere i hverdagen, og skabe kontakt hertil.

Mulighederne spænder vidt, fra besøg på bibliotek, bondegård, havn, maskinstation, langlandsfortet, lokal kirke og Tickon, samt besøg af politi eller lokale brandmænd.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Dagtilbudsloven foreskriver, at forældrebestyrelsen inddrages i alle faser af arbejdet med læreplanen. Under udarbejdelsen, under evalueringsfasen og i den løbende opfølgning.

På baggrund af personalets oplæg til læreplanen, medvirker forældrebestyrelsen ved at diskutere værdier og principper for børnehavens virke.

Ligeledes orienteres og inddrages forældrebestyrelsen i processen med læreplanen, og i hvilke tiltag der arbejdes med i hverdagen, for at løfte kvalitet i dagtilbuddet.

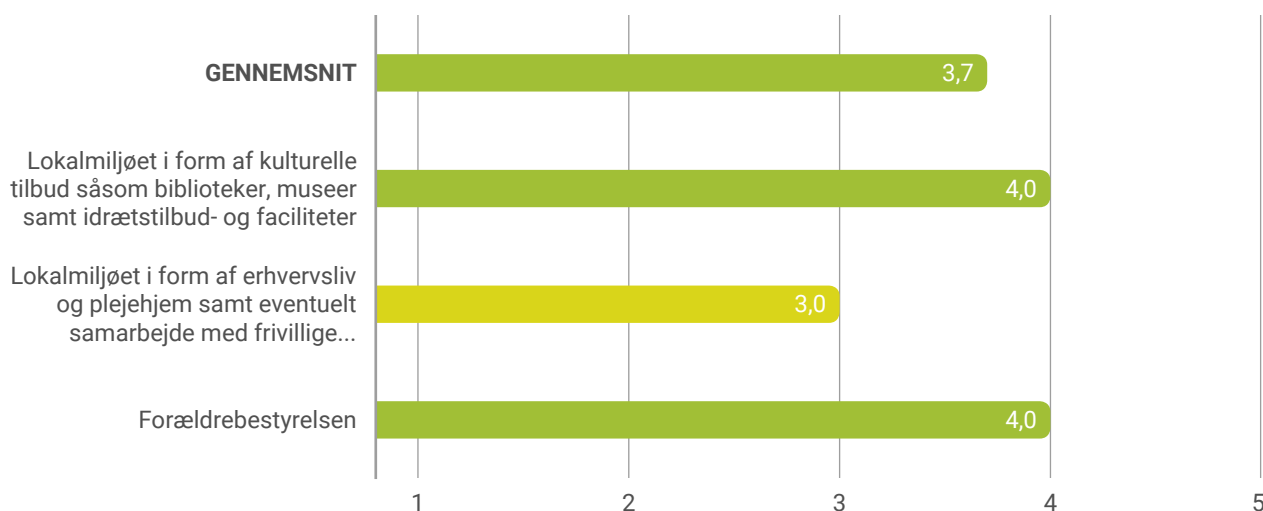
Desuden fremlægges læreplanen til drøftelse for forældrebestyrelsen.

3.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehaven Vejlen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad formår vi at inddrage følgende i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børnene?

3.1.1.1 Børnehaven Vejlen's vurdering

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I dagtilbuddet skal børnene tilbydes et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. Et miljø der understøtter barnets sundhed.

Der er krav til, at alle dagtilbud arbejder med børnemiljøet, og integrerer arbejdet i de pædagogiske læreplaner. Det betyder, at dagtilbuddet skal arbejde relevant med børnemiljøet, som en del af det pædagogiske arbejde. Og således indtænke og vurdere børnemiljøet i relation til pædagogiske mål, metoder og aktiviteter.

Det fysiske, psykiske og æstetiske miljø skal vurderes i et børneperspektiv, hvilket naturligt sker ved at inddrage børnene, og være nysgerrige på deres oplevelse af børnemiljøet.

Det er ikke idealt og ligetil at opdele børnemiljøet stringent, idet de tre forskellige elementer på mange måder er integreret i hinanden. Men alligevel skal der her gøres et forsøg.

Det fysiske børnemiljø

Lokalerne indrettes så de er indbydende. Vi forholder os løbende til hvordan indretningen understøtter børnegruppens behov.

Det er et bevidst tilvalg, at væggene hovedsagelig er malet hvide, og at lade farver og former træde frem gennem møbler, legetøj, materialer samt løbende udstillinger med samtaleplakater, børnenes produktioner, plancher og fotos. Hen over dagen skabes legezone både inde og på legepladsen, ved eksempelvis at sætte materialer frem i værkstedet, så det bliver tydeligt for børnene, hvad de kan lege med og hvor.

Det psykiske børnemiljø

I hverdagen tilrettelægges børnemiljøet så det understøtter barnets basale trivsel. Vigtige ingredienser til at skabe god trivsel er gennem anerkendende omgangstone og god kommunikation.

Den voksne har opmærksomheden rettet på, at barnet og vi selv bruger et sprog, der fremmer fællesskabet og giver plads til alle børn. Ligesom de voksne på alle måder øver sig i at være det gode eksempel.

I praksis arbejdes der med børnemiljøet i primærgrupperne. Her er børnegruppen forholdsvis lille, og det vægtes, at alle børn kommer til orde hver dag, at alle børn lytter til hinanden når der fortælles, ligesom følelser italesættes, når nogen driller eller bliver drillet.

Det æstetiske børnemiljø

Omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Børnene skal opleve dagtilbuddet som et rart sted at være, og kunne

inspirere børnene, så de får lyst til at udfolde sig. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser.

Ved at afskærme læringsmiljøerne fra hinanden, så de forstyrrer hinanden mindst muligt, kan der skabes rum for at fremme nogle børns lyst til at bevæge og udfolde sig, samtidig med at andre børn fordyber sig og gives mulighed for stille lege.

Kendetegnende for den integrerede institution Vejen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

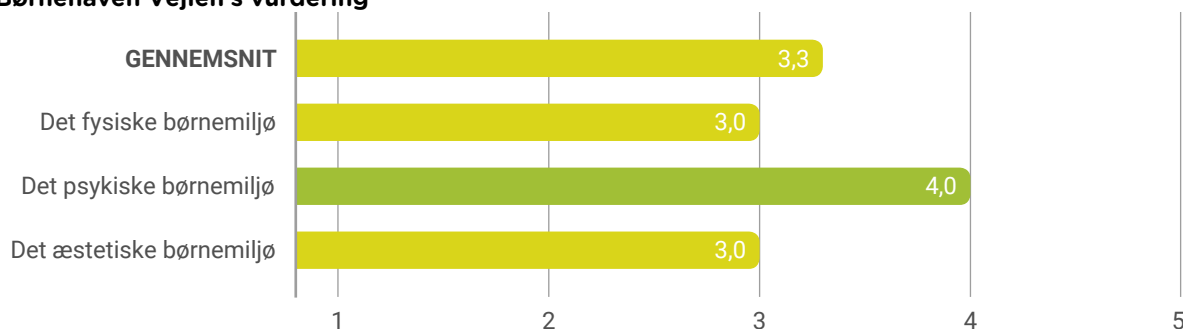
- Vi indretter de pædagogiske læringsmiljøer med henblik på at fremme et bedre børnemiljø
- Vi har valgt at børnene er opdelt i mindre grupper gennem ugen, på tværs af både alder og køn, med henblik på at sikre udvikling og trivsel for alle børn i fællesskabet
- Vi bringer alle kvadratmeter i anvendelse. Det gælder både grupperum, gangarealer og uderum, hvilket er medvirkende til at sænke støjniveauet
- Rummet indrettes i samarbejde mellem barn og voksen, for at sikre at barnets perspektiv inddrages
- Vi skaber rum, ude som inde, så der er plads til både vilde lege, stille lege og forskellige legefællesskaber

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehaven Vejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Børnehaven Vejen's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

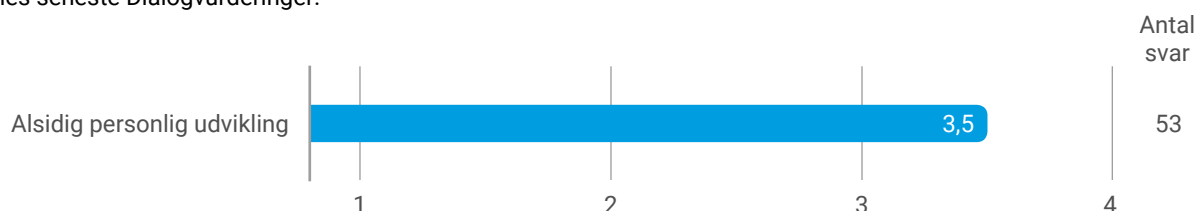
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL

At skabe rammer og mulighed for:
 At barnet har selvværd og hviler i sig selv
 At barnet kan indgå i sociale fællesskaber

At barnet kan tage ansvar for egne handlinger
 At udvikle barnets empati
 At se barnet mestre nye færdigheder og føle glæde derved
 At barnet trives og udvikler egen personlighed
 At barnet kan vise respekt for andre børn og voksne
 At barnet bliver mødt i et anerkendende miljø
 At udvikle evnen til forundring, fordybelse og koncentration
 At udvikle barnets kropsforståelse og viden om forskellige familiære relationer

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 2 år

Prøver sig selv af i forskellige situationer og sammenhænge
 deltager i fælles vokseninitierede aktiviteter
 veksler mellem at være iagttagende og initiativtagende
 leger med andre børn

Udviser engagement og gåpåmod
 kan trøstes og komme videre efter en afvisning
 giver udtryk for ønsker og behov med krop og sprog
 er opsøgende og tager initiativ

Kan fordybe sig i kortere tid og udviser vedholdenhed
 kan holde fokus på en leg/aktivitet i kortere tid
 bliver ved med aktiviteten selvom det er svært
 kan lege alene i kortere tid ad gangen
 indgår i aktiviteter de voksne igangsætter

Barnet på vej mod 4 år

At have indlevelse i andre
 trøster selv eller henter en voksen, der kan trøste
 respektere andres ønsker og behov
 viser forståelse og omsorg over for andre

At handle selvstændigt
 deltager aktivt i samspil med andre
 kommer med forslag til sin egen rolle i leg og aktiviteter
 insisterer på at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust
 lytter til andres forslag i fx leg og forsøger at håndtere konflikter
 er åben for nye udfordringer
 kan håndtere afslag fra andre børn

Barnet på vej mod skole

At have indlevelse i andre:
 udtaler og viser forståelse for andres adfærd og meninger
 kan udsætte egne behov og tilbyder andre sin hjælp
 opfordrer og inviterer andre til at være med i det sociale fællesskab

At tage vare på egen personlig integritet:
 fortæller, hvad det vil være med til og ikke med til
 kræver sin ret til at beskæftige sig med det, som det selv har valgt
 argumenterer for at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust:
 Viser mod ved at tage nye initiativer og forsøger sig med at indgå i ukendte relationer og aktiviteter
 Giver udtryk for sine følelser og meninger, forsvarer og står ved dem
 Håndterer andre børns udfordringer og afvisninger

TILTAG

Vi sætter ord på og giver tid og plads til at rumme det enkeltes barns følelser
 Vi siger godmorgen og farvel til både barnet og dets forældre, og spørger nysgerrigt til barnet
 Vi giver os tid og rum til én til én kontakt, og til trøst og omsorg
 Vi lærer børnene at være opmærksomme på hinanden
 Vi taget barnet alvorligt, lader det vise sine følelser, og vejleder det i hensigtsmæssige handlemåder
 Vi giver barnet plads til selvstændighed
 Vi giver mulighed for fordybelse, når vi afgrænser legen i små rum
 Vi tilbyder forskellige læringsmiljøer og arbejder i mindre grupper
 Vi guider barnet i legen og laver sociale aktiviteter
 Vi snakker og synger, tegner og fortæller om kroppen og laver stamtræ

4.2 Social udvikling

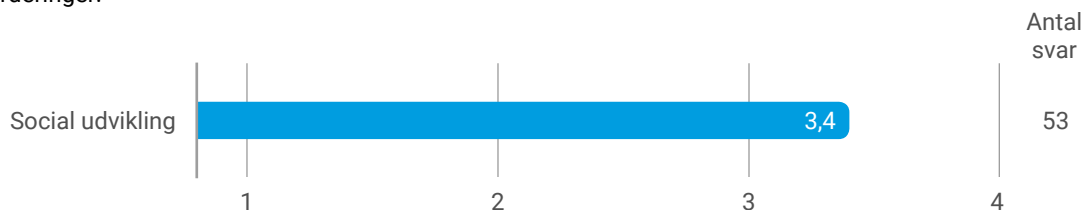
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL

Vi skaber rammer og mulighed for:
 At barnet oplever anerkendelse og respekteres
 At barnet lærer at udvise respekt for andre børn og voksne
 At barnet lærer at begå sig i små og store grupper
 At barnet kan indgå i relationer og danne venskaber
 At barnet lærer at udvise empati
 At barnet lærer at udvise hensyn for andre

At barnet lærer turtagning
At barnet oplever glæde ved at være i en gruppe
At barnet lærer at løse konflikter
At alle børn har venner og føler sig som en del af fællesskabet
At børnene respekterer hinandens forskelligheder

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 2 år

Kan etablere relationer
smiler ved synet af bestemte børn
viser interesse for at etablere kontakt til andre børn
er tryk blandt kendte børn og voksne

Udviser begyndende empati
aflæser og reagerer på andres kropssprog og følelsesudtryk
smiler når andre er glade
kalder på andre for at de kan se, høre eller være med

Udviser interesse for det sociale fællesskab
udtrykker ønsker om at være med i fællesskabet
kontakter uopfordret andre børn og voksne gennem sproglig kommunikation
deltager i fælles aktiviteter med andre børn og voksne

Barnet på vej mod 4 år

At indgå tætte relationer til andre:
har en eller flere venner
er opmærksom på andre børns humør og følelser
opsøger leg og aktiviteter sammen med andre børn

At indgå i samspil med andre:
er opmærksom på og viser hensyn til andre børn
deler materialer og legetøj med andre børn
håndterer konflikter gennem dialog

At kommunikere og forstå følelser:
har forståelse for andres behov og grænser
fortæller, hvad det vil være med til og ikke være med til
giver udtryk for egne følelser

Barnet på vej mod skole

At etablere og fastholde venskaber:
tager kontakt til andre børn og opfordrer til at lege, snakke og være sammen
fortæller noget positivt om andre børn og bruger begrebet 'ven'
hjælper, er loyal, trøster og genetablerer venskaber

At indgå i samspil med andre:
snakker med andre om sine tanker og følelser
lytter, fortæller, svarer, spørger og deltager i samtaler
udtrykker tolerance og accept over for andre

At handle i sociale fællesskaber:
samarbejder, søger fælles løsninger og indgår kompromisser
fortæller om, at aftaler, regler i lege og spil skal overholdes og gør det selv
forhindrer at andre udelukkes fra fællesskabet

TILTAG

Vi guider barnet i konfliktløsning og sætter ord på følelser
Vi har fokus på måden vi taler med hinanden
Vi reagerer, når vi oplever drillerier og mobning mellem børnene
Vi understøtter barnets dannelse ved at møde barnet anerkendende

- Vi hjælper og støtter til venskabsdannelse
- Vi skaber rum og plads for leg via voksen deltagelse i små og store grupper
- Vi skaber fysiske miljøer for spirende venskaber
- Vi arbejder med turtagning via spil, lege, spise situationer og samling
- Vi lærer børnene at være tydelige i deres kropssprog
- Vi snakker om at mennesker kan være forskellige og se forskellige ud

4.3 Kommunikation og sprog

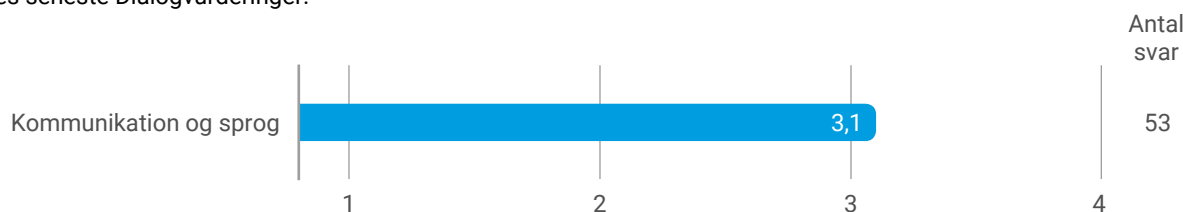
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL

- Vi skaber rammer og mulighed for:
- At give barnet sproglig opmærksomhed
- At barnet introduceres for, og lærer forskellige begreber
- At barnets ordforråd øges
- At barnet stifter bekendtskab med skriftsprog
- At barnet har lyst til at lege med lyde og sproget
- At barnet lærer at bruge sproget, så det har mod på at give udtryk for egen mening, og kan sige fra før egne grænser overskrides
- At barnet får kendskab til musik, sang og dans
- At børnene lærer at lytte til hinanden

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 2 år

Kan etablere sproglig kontakt
 svarer og/eller bevæger hovedet ved et 'ja' eller 'nej'
 kan forstå og svare på simple spørgsmål som fx hvad er det, hvem er det og hvor er det
 tager initiativ til at snakke med andre

Øver sig i at sætte ord på sine ønsker og behov
 udviser initiativ og følelser i samspil med andre
 giver udtryk for sine følelser med tale- og kropssprog
 bruger ord og kropssprog til at udtrykke egen vilje og egne ønsker

Øver sig og er nysgerrig på sprogets lydige form
 eksperimenterer med lyde og ord
 efterligner det han/hun hører fra andre børn og voksne (fx talrække: "én, to..." eller rim og remser)
 øver sig i sætningskonstruktion

Barnet på vej mod 4 år

At bruge og forstå sproget:
 bruger sproget til at skabe kontakt, få hjælp og konfliktløse
 kan svare detaljeret på spørgsmål med en længere forklaring
 synger spontant kendte eller selvdigtede sange

At kommunikere med sin omverden:
 kan anvende sproget som primær kontakt til andre børn og voksne
 kan modtage og forstå en besked
 kan digte videre på en historie og fortælle med

At forstå sprogets regler og vise interesse for skriftsprog:
 viser interesse for bogstaver og tal
 kan føre en samtale med en indledning og afslutning, og kan holde gang i en samtale
 begynder at lege med ordrim f.eks. hus-mus, hat-kat

Barnet på vej mod skole

At forstå og bruge sproget situations-uafhængigt:
 svarer meningsfuldt på spørgsmål om 'hvordan', 'hvorfor', 'hvem' og 'hvad'
 genfortæller en hændelse og fortæller om noget, som kan eller skal finde sted
 siger lange komplekse sætninger med 'fordi' og 'som'

At kommunikere med sin omverden:
 fortæller sine oplevelser sammenhængende
 håndterer problemer og konflikter ved hjælp af sproget
 snakker om og kan benytte forskellige teknologier

At eksperimentere med skriftsproget:
 benytter ord, tal og bogstaver i leg
 tolker, hvad logoer og skilte symboliserer
 genkender de fleste bogstaver og skriver enkelte ord

TILTAG

Vi bruger sproget, og leger med rim og remser i hverdagen
 Vi sætter ord på handlinger
 Vi bruger sang, musik og rytme i hverdagen
 Vi fortæller historier og benytter metodisk tilgang som dialogisk læsning
 Vi har alfabetet, tal, navne, rim og remser, synligt hængende fremme
 Vi spiller spil med tal, farver og rimeord
 Vi ser teater og film og samtaler om indholdet
 Vi giver børnene rum til fortælling i samling, hvor børnene skiftes til at fortælle
 Vi øver med barnet, når det giver udtryk for og udviser lyst til at skrive eget navn
 Vi guider barnet i daglig sprogbrug

4.4 Krop, sanser og bevægelse

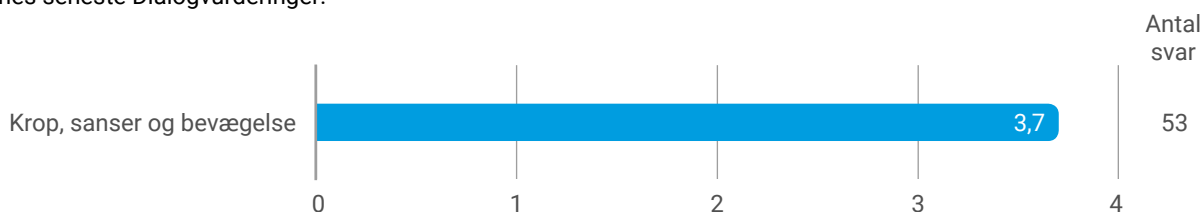
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Howan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL

At skabe rammer og mulighed for:

At barnet oplever glæde ved at være i bevægelse

At barnet bruger og udvikler sine sanser

At barnet udvikler aldersvarende fin og grov motorik

At barnet bliver selvhjulpen

At barnet oparbejder kropsfornemmelse, og opøver bevidsthed om renlighed og hygiejne

At barnet bliver bevidst om sund og usund mad

At barnet kender sine egne grænser og siger fra hvis de bliver overskredet

At barnet udvikler kropssproget

At barnet stifter bekendtskab med regel-lege.

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 2 år

Udviser bevægelsesglæde

kan lide at bruge sin krop på forskellige måder (fx dans, tumlelege, gyngende, rutsje mv.)

kan lide at deltage i aktiviteter, hvor han/hun udsættes for forskellige sanseindtryk

er opmærksom på andre børn og voksnes bevægelser med kroppen

Udviser begyndende fortrolighed med sin krop
kan være stille for at koncentrere sig om at benytte sanserne
fornemmer sin krops signaler (fx varme, kulde, sult, træthed, smerte mv.)
kan finde ro i egen krop

Kan koordinere grundbevægelser
går og løber sikkert og er begyndt at hoppe med samlede ben
tumbler, kravler, gynger, rutsjer, triller osv.
spiser selv med gaffel og ske og kan drikke af en kop

Barnet på vej mod 4 år

At være selvhjulpen i hverdagen:
klarere toiletbesøg med hjælp
vasker hænder alene efter toiletbesøg, inden spisning osv.
kan udføre små opgaver på egen hånd

At være kropsbevidst:
bruger kroppen sikkert i forskellige forhindringer og terræn
afstemmer kropssproget til situationen ved glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
udfordrer sin egen kropslige formåen f.eks. løber hurtigere, klatre højere op

At mestre grundbevægelser:
kan gå ned af en trappe og skifte fod ved hvert trin
kan hinke på et ben
kan kaste en stor bold retningsbestemt og gribe den ud fra kroppen

Barnet på vej mod skole

At være selvhjulpen i hverdagen:
klarere af-og påklædning samt toiletbesøg
tager passende tøj på i forhold til årstiden og vejret
hjælper til med praktiske gøremål

At være kropsbevidst:
handler kropsligt i overensstemmelse med sproglige udfordringer
beskriver de kropslige fornemmelser af glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
fortæller om og beskriver sin krop og alle sine sanser

At mestre koordinering af grundbevægelserne:
mestrer to eller flere forskellige bevægelser samtidigt
veksler mellem at være i kropslig ro og i bevægelse
udholder og overvinder længerevarende fysiske udfordringer

TILTAG

Vi leger og bevæger os på legepladsen, og tager på ture i terrænet.
Vi giver barnet bevidsthed om egen krop gennem leg og samtale
Vi arbejder tematisk og låner bøger om forskellige emner
Vi benytter gymnastiksalen og hallen
Vi giver mulighed for at arbejde med forskellige materialer, og for at tegne, male, klippe, lege med perler osv
Vi giver mulighed for at gynges, cykle, rutsje mm
Vi synger og danser
Vi guider barnet ved af- og påklædning
Vi guider barnet i at huske toiletbesøg
Vi planlægger voksenstyret regel-leg, og understøtter legen børnene selv sætter igang

4.5 Natur, udeliv og science

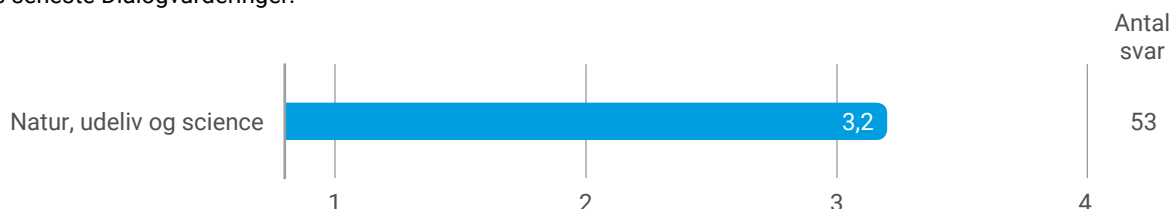
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL

At skabe rammer og mulighed for at eksperimentere i og med forskellige materialer

At barnet opøver forståelse for naturen og lærer at passe på den

At barnet eksperimenterer med naturens materialer

At barnet får kendskab til årstiderne

At barnet lærer at have respekt for naturen

At barnet får kendskab til naturfænomener

At barnet får fornemmelsen af kulde og varme og kan afstemme derefter

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 2 år

Viser lyst og interesser for oplevelser i naturen

undersøger blade, træer, blomster og lign. i naturen ved at bruge sanserne

samlar sten, blade, grene og andet fra naturen til at inddrage i legen

viser glæde ved at lege og færdes i naturen

Observerer og undersøger naturfænomener

kigger i bøger om dyr og planter og snakker om/eller spørger til det, som han/hun ser

spørger interesseret til sten, blade, vand og andre ting i naturen
genkender og kan navngive almindelige dyr som fx en hund eller ko
spørger til vejrfænomener som fx regn, sol, sne

Er nysgerrig på former og mønstre i omgivelserne
leger med legetøj og materialer i forskellige former og materialer
spørger til døgnets og årstidernes skiften
gentager handlinger for at undersøge forskellige forhold i naturen, fx hoppe i vandpytter

Barnet på vej mod 4 år

At vise lyst og interesse for oplevelser i naturen:
færdes trygt i naturen
bruger bevidst materialer fra naturen i sin leg
bruger legen til at gå på opdagelse og lære naturen og dens forhold at kende

At have kendskab til dyr og planters livsbetingelser:
undersøger insekter og dyrs færden under jord, blade og sten
kender almindelige dyr og planter og ved hvor de bor
kender årstiderne og døgnets skiften

At være nysgerrig over for og forstå naturen og dens fænomener:
kender ugedage og årstider
kender til og kan have dialog om vind, temperatur og nedbør
undersøger, hvordan dyrene, f.eks. myrer færdes i naturen og kan studere dem over længere tid

Barnet på vej mod skole

At eksperimentere med naturens materialer:
afprøver og udvider sine grænser
afprøver, hvad naturens materialer kan anvendes og holde til
omtaler og benytter kategorier som vægt, form, længde og antal, når barnet undersøger og reflekterer over naturens materialer

At have indsigt i dyrs og planters livsbetingelser:
undersøger og spørger til dyrs og planters livsbetingelser
fortæller om dyrs levesteder og levemåder
fortæller om tegn på døgnets og årstidernes skiften

At efterleve adfærdsreglerne i naturen:
rydder op, fjerner affald og passer på dyrs og planters liv og betingelser
spørger til, hvad der er spiseligt, giftigt, sundt, usundt, i orden og ikke i orden
tilpasser sin adfærd efter gældende regler og normer

TILTAG

Vi samler naturens materialer og omsætter dem til forskellige produkter
Vi tilrettelægger temaer om planter og dyr. Vi låner bøger, synger, tegner og fortæller om naturen
Vi tilrettelægger temaer om fra jord til bord og laver bål og bålmad
Vi bruger skoven og stranden
Vi udforsker naturen sammen med barnet
Vi giver rum og skaber miljøer til at børnene kan udforske vand, sand og jord
Vi bruger naturen alt efter hvad årstiderne byder på
Vi sørger for at skabe en god legeplads, og indretter med frugttræer, bærbuske, græshøje, og jord

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

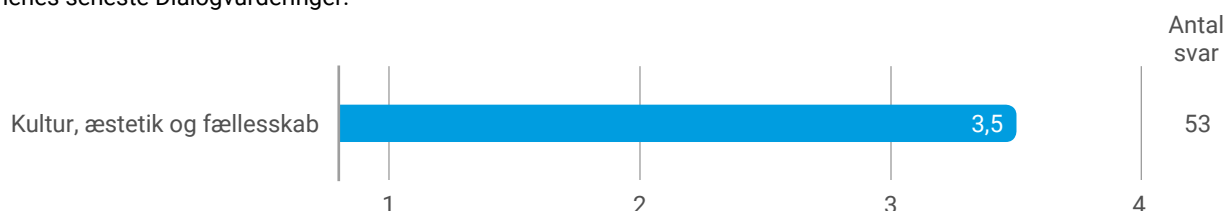
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL

Vi skaber rammer og mulighed for:

At barnet lærer børnesange, fagte sange, rim og remser

At barnet får kendskab til traditioner

At barnet inddrages i historie læsning og eventyr fortællinger

At barnet gives mulighed for forskellige sanseoplevelser

At barnet får kendskab til forskellige materialer

At barnet oplever teater og film

At barnet præsenteres for andre kulturer

At barnet præsenteres for udtryksformer via drama

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 2 år

Er fantasifuld og kreativ

klæder sig ud og leger at være en anden

former i ler, tegner, maler, synger og danser

begynder at synge med på sange og bevæger sig mere varieret og sikkert til musik

Er begyndende opmærksom på egen kultur
deltager i sanglege og sange med mimik og fagter
kigger på andres påklædning, sprog og adfærd
genkender højtider som fx jul og fastelavn

Er deltagende i forskellige kulturelle oplevelser
deltager i dagtilbuddets traditioner
viser interesse for kulturelle institutioner som fx museum og bibliotek mm.
kan lide at få læst eventyr og andre historier højt
vil gerne se teater, tegnefilm, børnefilm mv.

Barnet på vej mod 4 år

At være kreativ:

opbygger rolle- og fantasilege sammen med flere børn
deltager i kreative aktiviteter og større projekter over længere tid
har kendskab til forskellige udtryksformer som dans, sang, teater og udstillinger

At forstå egen kultur og være opmærksom på andres kultur:

genkender traditioner og tilbagevendende begivenheder f.eks. fastelavn, sommerfest osv.
undersøge og vil gerne forstå det, der er anderledes
barnet har kendskab til sit eget navn/efternavn, alder, familie, bopæl

At være aktiv medskaber af kulturelle fællesskaber:

kan genfortælle et eventyr eller en fortælling i legen
eksperimenterer med fantasisprog og skøre sange
forstår og bidrager til dagtilbuddets hverdagsaktiviteter

Barnet på vej mod skole

At være kreativ:

deltager og skaber rolle- og regellege med forskellige temaer og udtryksformer
fortæller om følelser og ideer, som udløses i mødet med forskellige kulturelle udtryk
former i ler, tegner, fortæller historier, synger, danser, klæder sig ud og kombinerer nogle af disse

At forstå egen og andres kulturer:

leger rolle- og andre børnelege
fortæller om forskellige kulturer og traditioner
begrunder sin interesse i at deltage i kulturelle aktiviteter

At forstå etiske og moralske emner og dilemmaer:

begrunder med ord og viser med adfærd en optagethed af etiske dilemmaer
spørger og reflekterer over livet og døden
i tale og leg forholder sig til og skelner mellem godt og ondt, mellem rigtigt og forkert og mellem sandhed og løgn

TILTAG

Vi arbejder temabaseret med kultur/andre kulturer

Vi bruger nærmiljøet, og besøger museet og kirken

Vi har et tæt samarbejde med biblioteket, hvor vi deltager i aktiviteter og udstiller børnekunst

Vi læser, fortæller og dramatiserer

Vi ser at traditioner er vigtige, og vi holder jul, påske, fastelavn, halloween og fødselsdage, ligesom vi har tradition for at besøge plejehjem og holde bedsteforældredag

Vi er opmærksomme på at andre kulturer har andre traditioner

Vi holder daglige samlinger, hvor rim og remser og sanglege indgår

Vi klipper og klistrer med afsæt i traditioner og årstider, og dekorerer væggene med børnenes kreationer

5 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

5.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Den pædagogiske planlægning er nødvendig af hensyn til børnenes udbytte. Lige så nødvendigt er det, at medarbejderne har et vedvarende reflektivt fokus for at sikre barnets udbytte. Derfor planlægges, undersøges og evalueres vores læringsmiljøer ud fra:

- Om de giver mening for børnene og om de bruger læringsmiljøet.
- Om de læringsmål vi opstiller, giver den ønskede læring og udvikling hos børnene.
- Observation af børnenes deltagelse

Dagtilbuddet har udarbejdet en systematik omkring evalueringen af læringsmiljøerne og børnenes udbytte. Systematikken tager afsæt i en reflektiv tilgang, som understøttes af et skema, hvor forskellige perspektiver inddrages.

I dagtilbuddets perspektiv defineres systematik som en organiseret, metodisk fremgangsmåde, hvor refleksion og evaluering sker ud fra de samme perspektiverende og positionerende tankegange.

Målet for den evaluerende pædagogiske praksis er sammenhæng. Der skal være sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes udbytte, med afsæt i trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er væsentligt, at evalueringen har fokus på medinddragelse, fremfor på den konkrete aktivitet.

Læringsmiljøet skal give mulighed for medbestemmelse, og at børnene i processen har mulighed for at begå lærerige fejl.

Evalueringskulturen skal medvirke til, at medarbejderne får øje på egen praksis, og opøver en reflektiv tilgang, som medvirker til den løbende udvikling af dagtilbuddets praksis.

Kendetegnende for den integrerede institution Vejlen, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi reflekterer og evaluerer for at skabe pædagogisk udvikling – både i forhold til barnets og børnegruppens udbytte af aktiviteterne

- Vi er opmærksomme på, at en forudsætning for evaluering er afhængig af god planlægning af aktiviteten og løbende justering, så vi ved hvad vi skal evaluere
- Vi medvirker til at opbygge en god evalueringskultur ved at reflektere i fællesskab i medarbejdergruppen
- Vi oplever engagement, når vi deltager i faglige refleksioner om barnets udfordringer og udviklingspotentiale
- Vi ved evaluering er afhængig af systematisk planlægning
- Vi reflekterer systematisk over egen indsats

5.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Arbejdet omkring den pædagogiske læreplan påkalder sig opmærksomhed hos os. En opmærksomhed som inddrager alle medarbejdere.

I 2020 anvendte vi "Selvevaluering 2018" som skabelon for arbejdet, da det for os gav mening at afdække, hvor vi var i det pædagogiske arbejde omkring børnegruppen.

Refleksionen i medarbejdergruppen viste os hvor vi skulle anlægge fokus, og hvor der var plads til udvikling. Der blev udarbejdet udviklingsplaner, ud fra hvad selvevalueringen viste os.

I 2022 var det tid at stille skarpt på vores læreplan, og på hvor langt vi var kommet i det pædagogiske arbejde. Vi anvendte "Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan" som skabelon. Refleksionen i medarbejdergruppen gav et fint input til vigtigheden af systematik i både forberedelse og evaluering af hverdagens planlagte aktiviteter. En systematik der er arbejdet med i alle teams.

I 2023 er der blandt andet fokus på tilsyn i dagtilbuddet i Langeland Kommune.

Den tidligere anvendte læreplansskabelon er udfaset, og da der var behov for at opdatere og aktualisere den pædagogiske læreplan har vi nu taget "Ministeriets læreplanskabelon" i anvendelse.

Det er væsentligt for os, at sikre en evalueringskultur, hvor vi løbende kigger ind i praksis. Kun derved kan vi skabe de bedste trivsels- og udviklingsmuligheder for barnet.

I 2024 vil en fornyet selvevaluering give os nyttig viden omkring praksis til brug for nedslagspunkter og fremtidige udviklingsplaner.

6 UDVIKLINGSPLANER

Titel	Børnenes medbestemmelse og medinddragelse
Sammenhæng	Vi har ikke nok fokus på børnene medbestemmelse i dagligdagen i børnehaven/vuggestuen.
Mål	Vi planlægger aktiviteter og temaer i samarbejde med børnene. Vi planlægger ud fra interesser, ideer og læreplanstemaerne. Målet er at det pædagogiske personale reflekterer over diverse aktiviteter og over hvad børnene bidrager med og har indflydelse på.
Tegn	Vi ser børnene selv kommer med ideer til hvad der skal ske. Vi ser børnene giver udtryk for deres meninger. vi ser bedre dialoger mellem barn/voksen, og barn/barn.

Tiltag	<p>Vi skaber struktur i hverdagen, som medvirker til at børnene inddrages.</p> <p>Børnene inddrages på forskellig vis i planlægningen af de daglige aktiviteter Vi bygger videre på børnenes ideer og interesser.</p> <p>Blåhatten: - Børnene skal hver dag have medbestemmelse i hvad de vil spise først fra deres madpakker. - Vi vil hver dag spørge børnene når vi spiser, hvad de syntes godt og dårligt om en aktivitet. Vi vil lave en note på et skema lavet til formålet og skrive hvad børnene siger, som en hjælp til vores evaluering - åbne aktivitet i værkstedet, hvor det er børnene der bestemmer om de vil være med eller de hellere vil blive i den leg, de har gang i.</p> <p>Valmuen: - Orange gruppe: I gruppen har vi har kasser fyldt med forskellige ting (emner). Børnene kan være med til at bestemme hvilken kasse vi tager frem og vil bruge når vi holder samling. I spise situationer vælger børnene selv hvad de gerne vil starte med at spise. - Pink gruppe: Når der holdes samling, bestemmer børnene hvilke lege de gerne vil lege. - Grøn gruppe: Der vil være kasser med forskellige indhold, som rim-remser, tal og bogstaver. Børnene kan være med til at bestemme hvilken kasse tages frem og skal arbejdes med. - Blå gruppe: Børnene skal have lov til at bestemme noget mere i forhold til hvad der skal ske i løbet af dagen (dagligdagens rutiner og aktiviteter).</p> <p>Vuggestuen: Når vi spiser madpakker hjælper vi børnene med at få maden op på en tallerken, så de selv kan vælge hvad de vil spise først. Vi forklarer forældrene hvordan vi gør, så forældrene har mulighed for at sammensætte madpakken.</p>
Evalueringsform	Frem mod refleksionsmødet den 18/3 2021, arbejdes med ovennævnte tiltag. På mødet reflekteres over udbyttet. Og nye tiltag formuleres

Evaluering

Der evalueres løbende på teammøder og på p-møder.
- på teammøder første gang 18/3-2021,
- på p-mødet 13/4-2021, hvor processen udvikles og rettes til.

Februar 2022:

Vi ændrer i formuleringen i sammenhængen, så den passer til nu. Vi taler om at det er svært at skabe refleksion i personalegruppen. Vi er ikke i mål med at skabe den struktur der er nødvendig for at børnenes mening kommer frem. Vi skal tage deres mening alvorligt, og huske på/hype det de bestemmer/vælger. Vi bruger bl.a. samling og måltiderne til at tale om hvad børnene tænker og mener. De konkrete tiltag der hver dag skal evalueres af børnene, sker ikke, hvorfor Mette og Thomas nu laver et skema. Børnene vælger langt hen af vejen selv om de vil deltage i de planlagte aktiviteter. Vi ser bedre dialog ml. børn og voksne men det er svært at vide om de er opstået ud af vores arbejde med medbestemmelse, der tegner sig i højere grad et billede af at de har deres hjemmeopdragelse med sig. De faglige fyrtårne skal i højere grad følge op på hvad der sker bredt i inst.

31.08.2022

Blåhatten:

Der holdes samlinger hver dag og der synges sange, da børnene godt kan li' det og det er genkendeligt. Når der er besøg fra Musikskolen må de børn som ikke kan være i aktiviteten trække sig.

Når der spises madpakker må børnene selv bestemme hvad de vil spise i madpakken og i hvilken rækkefølge.

Skemaet som blev udarbejdet til at evaluere dagens aktivitet er ikke eksisterende. Det opleves at der er mange børn med udfordringer under måltidet hvilket kan være årsagen til at dette evalueringsredskab ikke er blevet brugt.

I skoven er der de sidste par dage blevet sunget sange, og der vil efterfølgende blive lavet en sangkuffert så børnene selv kan være med til at vælge sange.

Valmuen:

Der findes ikke farvede grupper mere, da det var en coronating. Grupperne er nu delt op i de mindste børn, mellem børn og skov børn. Over dagen er der fri leg mellem alle børn i huset.

Når der spises madpakker må børnene selv bestemme hvad de vil spise i madpakken og i hvilken rækkefølge. Skemaet som blev udarbejdet til at evaluere dagens aktivitet er ikke eksisterende. Det opleves at der er mange børn med udfordringer under måltidet hvilket kan være årsagen til at dette evalueringsredskab ikke er blevet brugt.

Vuggestuen:

Forældrene bliver til indskrivningsmødet informeret om at barnet har medbestemmelse i måltidet - børnene kan selv vælge om det er ostehaps eller rugbrød der spises først. Dette praktiseres dagligt.

20.01.2023

Hele Vejlen har i januar 2023 holdt refleksionsmøde omkring medbestemmelse i dagtilbuddet.

Blåhatten:

Laver ofte noget kreativt, hvor børnene selv kan bestemme om de vil

Blåhatten:

Laver ofte noget kreativt, hvor børnene selv kan bestemme om de vil deltage eller ej.

Bruger ikke skemaet til at spørge børnene om hvad de synes om en given aktivitet. Nogle gange spørges børnene, men det de siger noteres ikke ned.

Børnene har medbestemmelse i hvad de gerne vil spise af deres madpakke.

Blåhatten afvikler cafe til eftermiddagsmad, hvor børnene kan gå til og fra. cafeen er åben i ca. ½ time. Børnene bliver mindet om at cafeen har åben og bliver mindet om at maden bliver pakket væk. Det fungerer rigtigt godt. Det er hyggeligt og ikke noget der bare skal overtås. Der er ofte nogle børn som ikke får spist eftermiddagsmad og der reflekteres over, om det er mere eller mindre end før cafeen. I skoven afprøves medbestemmelse til maddagen.

Børnene har indflydelse på hvad de vil lege med, hvor de vil lege og med hvem. Børnene har også medindflydelse på hvad de tegner, når de tegner, samt hvis de vil have læst en bog, så bestemmer de også hvad for en bog, ud fra det udvalg vi har, De har også medindflydelse på hvad vi låner på biblioteket.

Når børnene laver julegaver eller andet har de medindflydelse på hvilken farve de vælger.

Valmuen:

Bruger ikke skemaet til at spørge børnene om hvad de synes om en given aktivitet. Nogle gange spørges børnene, men det de siger noteres ikke ned.

Børnene har medbestemmelse i hvad de gerne vil spise af deres madpakke.

Valmuen inddrager børnene i hvad der skal købes ind til frugt og eftermiddagsmad.

Vuggestuen:

Bruger ikke skemaet til at spørge børnene om hvad børnene synes om en given aktivitet. Nogle gange spørges børnene, men det de siger noteres ikke ned.

Børnene har medbestemmelse i hvad de gerne vil spise af deres madpakke.

Vuggestuen afprøver en ny metode til afvikling af samling. De børn der har lyst til at deltage går ind i et rum og synger sange og dem der vil lege, gør det.

Vuggestuen afprøver en dag om ugen i februar at lave 3 værksteder, hvor børnene selv kan vælge hvad børnene vil. De får valget med ord og billeder så de kan pege eller tage billedet. De voksne placere sig på aktiviteterne efter hvor mange børn der vælger hvad.

Hvem gør hvad

Alle medarbejdere er inddraget i processen omkring medbestemmelse og medinddragelse.

Vi evaluerer dagligt med børnene i forhold til de forskellige tiltag.

Titel	Evaluerende pædagogisk praksis
Sammenhæng	I Vejlen er der behov for at få implementeret en god evalueringsform. Alt for ofte bliver det til en "synes" vurdering. Der er behov for øvelse for at oparbejde en rutine i dette.
Mål	Målet er at vi får rutine i at evaluere, og som følge deraf bliver bedre til at planlægge. Vi bliver dygtige til at arbejde med en systematik, der har afsæt i en refleksiv tilgang, hvor forskellige perspektiver inddrages.
Tegn	Tegn kan være, at vi bliver bedre til at justere aktiviteterne undervejs. Vi vil se vi anskuer aktiviteter på flere måder og deraf vurdere om den har været vellykket. Vi vil blive klogere på om aktiviteten opleves som vellykket for børnene, men ikke for de voksne, og omvendt.
Tiltag	I dagtilbuddets perspektiv defineres systematik som en organiseret, metodisk fremgangsmåde, hvor refleksion og evaluering sker ud fra de samme perspektiverende tankegange. Vi beskriver aktiviteten i vores pædagogiske planlægningskema, sådan at vi bliver mere bevidste om hvorfor vi gør det vi gør. Blåhatten: - Vi laver månedsplan - Vi laver en mere konkret uge plan. - Vi spørger børnene hvad de syntes. - Evaluering som punkt ved hvert husmøde. Valmuen: - Evaluering som punkt ved hver husmøde. - Vi vil evaluere på de aktiviteter der står i vores årshjul. - De traditioner / aktiviteter der gentager sig fra år til år. Vuggestuen: - Der evalueres på ugentlige teammøder med Kit
Evalueringsform	Vi evaluerer billedokumentation, i samtaler med børnene og på møder i medarbejdergruppen.

Evaluering

Fælles refleksion og løbende kontinuerlig opmærksomhed i den daglige praksis

Der evalueres løbende på teammøder og personalemøder.

- på teammøder første gang 18/3 2021
- på personalemøde den 13/4 2021, hvor processen udvikles og rettes til.

Personalemøde d. 9./11. 21: Pædagogisk planlægningskema anvendes ikke hver gang, men vi er i proces omkring brug af dette, ligesom vi undersøger andre planlægningskemaer.

Mht. Valmuen så er evalueringen og konstruktionen af et mere samlet årshjul undervejs, og dette vil danne afsæt for planlægningen i alle huse.

Af evalueringen blev det tydeligt at den systematik vi ønsker i det pædagogiske arbejde, bl.a. gennem planlægning, ikke er tilstede. Vi har simpelthen ikke den nødvendige systematik og spørgsmålet er hvad vi mere vil gøre for at det lykkes.

31.08.2022

Blåhatten:

Der laves månedsplaner både for Blåhatten og Skoven. Der tages som udgangspunkt børnenes ønsker med, men det er de voksne der laver planen.

Vi får ikke spurgt børnene omkring hvad de synes om aktiviteter. Der evalueres ikke nok på teammøderne

Valmuen:

Vi får ikke spurgt børnene omkring hvad de synes om aktiviteter. Der evalueres ikke nok på teammøderne over det der står i vores årshjul.

Vuggestuen:

Der er ikke ugentlige teammøder mere, da de er erstattet af teammøder som gruppen selv planlægger og Kit kan inviteres.

20. januar 2023

Blåhatten: Der laves fortsat månedsplaner og de er begyndt at uddybe planen lidt mere end først. Billeder på AULA understøtte vores dagligdag og der skal skrives tekst til billederne, da forældrene ikke altid ser nyhedsbreve/månedsplaner. Der skal øves at bruge pædagogisk planlægningskemaer, og de faglige fyrtårne kan hjælpe dette på vej, når der er besøg af fyrtårnene i huset.

Valmuen: Der skal øves at bruge pædagogisk planlægningskemaer, og de faglige fyrtårne kan hjælpe dette på vej, når der er besøg af fyrtårnene i huset. Til teammøderne er det oplevelsen at der er manglende tid til at få lavet pædagogiske planlægningsmøder.

Vuggestuen: Der skal øves at bruge pædagogisk planlægningskemaer, og de faglige fyrtårne kan hjælpe dette på vej, når der er besøg af fyrtårnene i huset. Teammøderne afvikles og planlægger ud i fremtiden. Vi bruger fortsat "synes" evalueringen f.eks. i en middagsstunden.

Hvem gør hvad

Alle, der er deltagende i aktiviteten, er engageret i processen.